23/10/2020

23 Οκτωβρίου 1941: Η σφαγή στο Μεσόβουνο Κοζάνης

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα



Οι θηριωδίες των γερμανικών δυνάμεων κατοχής υπήρξαν ιδιαίτερα φρικτές σε ολόκληρη την Ελλάδα. Οι μαζικές σφαγές και τα εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας από τους Ναζί και τους συμμάχους τους ήταν ιδιαίτερα σκληρά στη δυτική Μακεδονία.

Στο Μεσόβουνο του νομού Κοζάνης, ένα χωριό προσφύγων από χωριά της περιοχής της Νικόπολης του Πόντου, τα γερμανικά στρατεύματα εκτέλεσαν αμάχους και προσπάθησαν δύο φορές να αφανίσουν το χωριό από το χάρτη.

Όλα ξεκίνησαν τον Μάρτιο του 1941 από τον διορισμένο νομάρχη Κοζάνης, ο οποίος ήταν στην ίδια θέση επί Μεταξά και είχε πολιτική αντιπαλότητα με κάποιους κατοίκους ήδη πριν από τον πόλεμο. Επρόκειτο για μια μικρή ομάδα κομμουνιστών τους οποίους το καθεστώς Μεταξά είχε εξορίσει στην Ανάφη. Με την κήρυξη του πολέμου οι εξόριστοι κατάφεραν να δραπετεύσουν και να επιστρέψουν στα σπίτια τους, αποκτώντας επιρροή και εξουσία στο κοινοτικό συμβούλιο του Μεσόβουνου. Ο κατοχικός νομάρχης Γεωργαντάς ενημέρωσε το υπουργείο Εσωτερικών για την απειθαρχία του κοινοτικού συμβουλίου,

διορίζοντας δικό του πρόεδρο στο χωριό ο οποίος υποστήριζε ανοιχτά την υποταγή των Μεσοβουνιωτών στις γερμανικές δυνάμεις της περιοχής.

Σε απάντηση αυτών των εξελίξεων, η αντιστασιακή ομάδα του χωριού προχώρησε στην εκτέλεση του διορισμένου προέδρου Π. Κωνσταντινίδη. Αυτό ήταν το πρόσχημα που αποζητούσαν οι Γερμανοί για να καταστείλουν την αντίσταση και να καθυποτάξουν την απείθαρχη περιοχή, αιματοκυλώντας το Μεσόβουνο. Άλλωστε, οι κάτοικοί του ήταν από τους πρώτους που πήραν τα όπλα, αντιτάχθηκαν στους Γερμανούς και αρνήθηκαν να τους παραδώσουν την αγροτική σοδειά τους.

Ως απάντηση στην αντίσταση των Μεσοβουνιωτών, ο νομάρχης Γεωργαντάς και η διοίκηση της Χωροφυλακής κάλεσαν τις γερμανικές Αρχές να τιμωρήσουν το χωριό και να αποκαταστήσουν την τάξη. Έτσι, την 23η Οκτωβρίου 1941 πολυπληθές απόσπασμα της Βέρμαχτ κατέφθασε στο χωριό, συγκέντρωσε όλους τους κατοίκους, διαχώρισε τους άντρες ηλικίας 16-69 χρόνων, εκτέλεσε 165 κατοίκους και πυρπόλησε το Μεσόβουνο.

Τα περίπου 900 γυναικόπαιδα που επέζησαν, μεταφέρθηκαν σε δύο στρατόπεδα συγκέντρωσης στην Πτολεμαΐδα, όπου εγκαταλείφθηκαν προς παραδειγματισμό.

Τα μαρτύρια του προσφυγικού ποντιακού χωριού της Κοζάνης έμελλε να επαναληφθούν τρία χρόνια αργότερα. Το 1942 οι κάτοικοι του Μεσόβουνου επέστρεψαν στο κατεστραμμένο χωριό τους και έχτισαν στοιχειώδεις κατοικίες. Μαρτυρίες αναφέρουν σπίτια χτισμένα δίπλα στα χαλάσματα. Στις 22 Απριλίου 1944 το χωριό περικυκλώθηκε από τους Γερμανούς, τα σπίτια πυρπολήθηκαν ξανά ενώ εκτελέστηκαν άλλοι 150 κάτοικοι. Κατά την επιδρομή, τα ναζιστικά στρατεύματα σκότωναν αδιακρίτως και κατέστρεφαν ό,τι είχε ανοικοδομηθεί μέχρι τότε. Η επιδρομή έγινε στο πλαίσιο της επιχείρησης «Μαγιάτικη Καταιγίδα» (Maigewitter), την οποία είχε διατάξει ο Γερμανός διοικητής Καρλ Σίμερς.

Τραγικές συνέπειες των δύο στυγνών σφαγών ήταν το ξεκλήρισμα ολόκληρων οικογενειών, η εξορία κατοίκων σε άλλα χωριά, και πολλά παιδιά να μεγαλώσουν σε ορφανοτροφεία. Ωστόσο, το ψυχικό σθένος και η διαχρονική ανθεκτικότητα των κατοίκων αποτελούν ζωντανή απόδειξη του ηρωικού ελληνικού πνεύματος, και μια ηχηρή φωνή ενάντια σε κάθε μορφή ολοκληρωτισμού και καταπίεσης. Μια δυνατή φωνή ελευθερίας.

Πηγή: pontos-news.gr